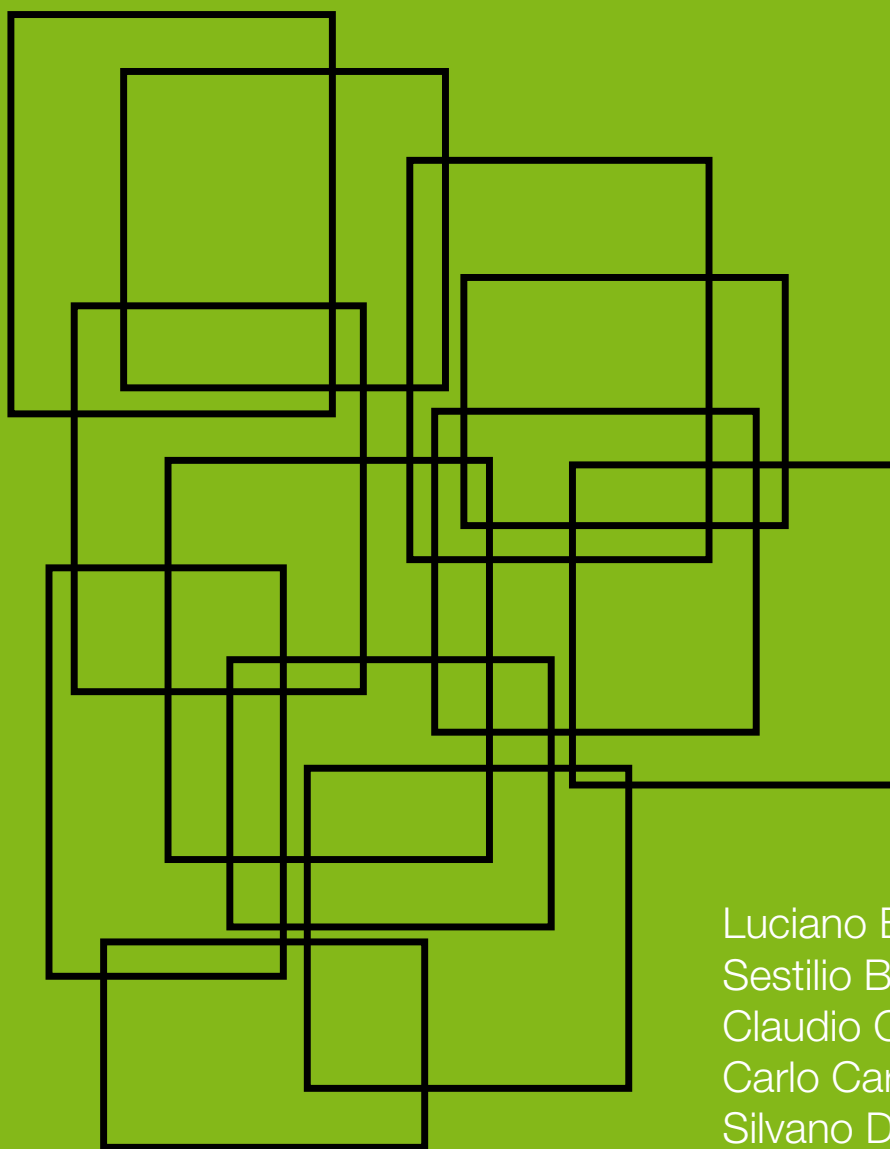

Umbria: terra d'incontri. La Polonia

Luciano Boccardini
Sestilio Burattini
Claudio Carli
Carlo Carnevali
Silvano D'Orsi
Luigi Frappi
Paolo Grimaldi
Francesca Manfredi
Romano Mazzini

Umbria: ziemia spotkań.
Polska

Umbria: terra d'incontri.
La Polonia

Umbria: ziemia spotkań.
Polska

Umbria: terra d'incontri.
La Polonia

Olsztyn, Biuro Wystaw Artystycznych, Aleja Piłsudskiego 38
11 września - 5 października 2008
11 settembre - 5 ottobre 2008

Provincia Perugia (Włochy) - Provincia di Perugia (Italia)
Urząd Miasta Olsztyn (Polska) - Comune di Olsztyn (Polonia)
Biuro Wystaw Artystycznych

Dyrekcja i koordynacja - Direzione e coordinamento:
Provincia di Perugia
Servizio Promozione Attività Culturali e Sociali
Servizio Programmazione Negoziata Politiche Comunitarie Cooperazione Internazionale
Ufficio Relazioni Esterne e Editoria

Projekt wystawy i redakcja katalogu - Cura della mostra e del catalogo
Paolo Nardon, krytyk sztuki - critico d'arte

Redakcja techniczna i szata graficzna katalogu - Cura editoriale e grafica
Ufficio Relazioni Esterne e Editoria

Tłumaczenie - Traduzione testi
Dorota Janowska-Spaccini

Niniejsza wystawa oraz projekt artystyczny zostały zrealizowane w ramach Porozumienia o Współpracy między Provincją Perugia (Włochy) i Urzędem Miasta Olsztyn (Polska).

La mostra e il progetto artistico si inseriscono nell'ambito del Protocollo d'Intesa tra la Provincia di Perugia (Italia) e la città di Olsztyn (Polonia).

Indice

Tomasz Głazewski

Zastępca Prezydenta Miasta Olsztyn - Sindaco pro tempore città di Olsztyn

Giulio Cozzari

Prezydent Provincia di Perugia - Presidente Provincia di Perugia

Umbria, ziemia spotkań - Paolo Nardon p. 9

Umbria terra d'incontri di Paolo Nardon. » 10

Umbria pomiędzy historią a sztuką » 11

Umbria tra storia e arte » 12

Gli Artisti (Artyści)

Luciano Boccardini » 14

Sestilio Burattini » 20

Claudio Carli » 26

Carlo Carnevali » 32

Silvano D'Orsi » 38

Luigi Frappi » 44

Paolo Grimaldi » 50

Francesca Manfredi » 56

Romano Mazzini » 62

Dzielenie się pięknem - to główna idea wymiany-spotkania kultur, realizowanej dzięki Umowie o Współpracy, podpisanej między Warmińsko-Mazurskimi samorządami a Prowincją Perugii, która przyświeca wszystkim inicjatywom, począwszy od pierwszej wystawy, prezentowanej w Perugii, zatytułowanej „Kochajmy Warmię - Amiamo Varmia”.

W czerwcu 2008 roku polscy artyści po raz drugi gościli w Perugii z wystawą prezentowaną w prestiżowym Centrum Wystawienniczym Rocca Paolina, zatytułowaną „Znaki w sztuce - Segni nell'arte”.

Tym razem to Olsztyn podejmuje na ziemi polskiej artystów umbryjskich, którzy będą prezentować swoje dzieła w najlepszym do tego miejscu - w Biurze Wystaw Artystycznych, powołanym w 1962 roku, nie tylko do pełnienia funkcji galerii sztuki współczesnej, ale też do tego, by stanowiło siedzibę spotkań i wymiany kulturalnej artystów.

Sztuka jako element nie statyczny, pełen życia i odzwierciedlający zmiany kulturowe jest też motywem przewodnim niniejszej wystawy: wymiany-spotkania kultur, które odbywa się między artystami umbryjskimi a polskimi. Sztuka jako „nieskończone stawanie się”, sztuka jako środek komunikacji ponad barierami językowymi, sztuka jako trait d'union między krajami historycznie różnymi.

Miasto Olsztyn z wielką radością i przyjemnością gości dostojnych przedstawicieli współczesnej sztuki umbryjskiej w dziedzinie malarstwa i rzeźby, życząc im, aby to doświadczenie pozostało w ich pamięci ważnym wydarzeniem.

Tomasz Głazewski
Zastępca Prezydenta Miasta Olsztyn

Condividere la bellezza. Questa è l'idea portante dello scambio-incontro culturale realizzato grazie all'accordo di cooperazione firmato fra le istituzioni della Warmia-Masuria e la Provincia di Perugia, che guida tutte le iniziative fin dalla prima mostra tenutasi a Perugia nel maggio 2006, intitolata "Kochajmy Warmię - Amiamo Varmia". A giugno 2008 gli artisti polacchi sono stati ospitati una seconda volta a Perugia, presso la prestigiosa sede espositiva del CERP della Provincia di Perugia, con la mostra intitolata "Znaki w Sztuce - Segni nell'Arte". Ora è Olsztyn a voler ospitare nella sua terra gli artisti umbri che presenteranno le loro opere in una sede particolarmente adatta allo scopo: il Biuro Wystaw Artystycznych, fondato nel 1962 non solo perché servisse da galleria d'arte contemporanea, ma perché potesse essere sede d'incontro e di scambio culturale tra gli artisti.

L'arte come elemento non statico, ma vivo, che riflette mutamenti culturali, rappresenta anche l'idea della presente mostra: scambio-incontro culturale tra artisti umbri e polacchi. L'arte come qualcosa in continuo divenire, l'arte come mezzo di comunicazione oltre le difficoltà linguistiche, l'arte come trait d'union tra paesi storicamente differenti.

Con gioia e con vivo piacere la città di Olsztyn accoglie dunque i celebri esponenti dell'arte umbra contemporanea nel campo della pittura e della scultura augurando loro che questa esperienza possa rimanere nella loro memoria come un momento significativo.

Tomasz Głażewski

Sindaco pro tempore città di Olsztyn

Jestem wdzięczny wszystkim władzom regionu Warmia-Mazury za to, że zechcieli gościć na ziemi polskiej wystawę dotyczącą najnowszych tendencji w produkcji artystycznej Umbrii.

Wydarzenie to, jak wiemy, jest wyrazem procesu wymiany wiedzy oraz stwarzania okazji i możliwości, który ma miejsce w ramach powstałego niedawno partnerstwa kulturalnego bliźniaczych miast, a do rozwoju którego mamy nadzieję wszyscy przyczynić się z determinacją i wytrwałością.

Jestem także wdzięczny artystom, którzy przyjęli nasze zaproszenie i z entuzjazmem współpracowali nad utworzeniem pakietu ekspozycyjnego, który został wysłany do Polski.

Jest w każdym z nich szczery entuzjazm, chęć odpowiedzi na zaproszenie, otwierające im drzwi do rzeczywistości kulturalnej, która pod wieloma względami pozostaje jeszcze do odkrycia i docenienia.

Jestem pewien, iż doświadczenie to znacznie wzbogaci każdy z krajów. Artyści należą do różnych pokoleń i są z różnych względów synami dwudziestego wieku, tego wieku, który zostawiamy już za nami i którego cień, jeszcze świeży, rozpościera się na naszej drodze.

Reprezentują oni korzenie sięgające drugiej połowy dwudziestego wieku, które muszą jeszcze dać wiele owoców, naznaczyć wszystkie nurty, linie okresu przejścia między jednym wiekiem a drugim, a nawet między jednym tysiącleciem a drugim.

Różnorodna kompozycja stylów i dzieł obecnych na wystawie służy – w naszej intencji – pokazaniu polskim gościom przede wszystkim, jaki jest poziom naszej aktualnej dojrzałości, jak też, pozwala na zastanowienie się nad tym, jaki dialog międzypokoleniowy zapowiada rozwój rodzajów poetyki, które będą w stanie zakończyć definitywnie, przypuszczalnie za kilka dziesięcioleci, wiek dwudziesty.

Wszakże jeszcze trwa rozwój jego ostatnich możliwości, jego ostatniego potencjału, zwłaszcza na ziemi takiej jak Umbria i Italia, na której zawsze bardzo silnie odwoływano się do tradycji.

Tak więc, jest to odpowiednia okazja do zaprezentowania innym przebytej przez nas drogi między tradycją i innowacją, gdyż właśnie oko zewnętrzne, z poza „systemu” estetycznego, w którym tkwimy, pozwoli nam zrozumieć te nowości, które podsuwa nam intuicja, a których może nie widzimy z należą jasnością.

Giulio Cozzari
Prezydent Provincia di Perugia

Sono grato alle autorità tutte della regione di Warmia - Masuria per aver voluto ospitare in terra polacca una mostra relativa alle tendenze più recenti della produzione artistica umbra.

È, come sappiamo, uno scambio di conoscenze e di opportunità che si attua nel quadro di un gemellaggio culturale recente, per il cui sviluppo contiamo tutti di dare un contributo assiduo e motivato.

Sono grato, altresì, agli artisti che hanno accolto il nostro invito e hanno collaborato con entusiasmo a creare il pacchetto espositivo che si trasferisce in Polonia.

C'è, in ognuno di loro, un entusiasmo sincero, la volontà di aderire a un invito che apre le porte di una realtà culturale per molti versi da scoprire e da apprezzare.

Sono sicuro che l'esperienza arricchirà notevolmente i rispettivi paesi. Gli artisti appartengono a generazioni diverse, sono a vario titolo figli di quel Novecento che ci lasciamo alle spalle e la cui ombra, ancora fresca, si stende sul nostro cammino.

Rappresentano, comunque radici calate nella seconda metà del Novecento, che ancora devono dare molti frutti, far intendere tutte le venature del passaggio fra un secolo e l'altro, addirittura fra un millennio e l'altro.

La variegata composizione di stili e di opere che viene in mostra serve, nelle nostre intenzioni, a far capire agli ospiti polacchi, prima di tutto, quale sia il livello della nostra maturazione attuale e, in secondo luogo, quale dialogo intergenerazionale preluda allo sviluppo di poetiche in grado di concludere definitivamente, di qui a qualche decennio, il Novecento.

Esso, infatti, continua a sviluppare le sue ultime potenzialità, specie in una terra, come l'Umbria e l'Italia, nella quale il richiamo a una tradizione è sempre stato molto marcato.

L'occasione, dunque, di mostrare ad altri il nostro percorso fra tradizione e innovazione è quanto mai propizia, perché proprio un occhio esterno al "sistema" estetico nel quale siamo presi ci permetterà di capire quelle novità che intuiamo e che forse, a volte, non vediamo con la necessaria chiarezza.

Giulio Cozzari
Presidente Provincia di Perugia

Umbria ziemia spotkań

Z ziemią naszą związani jesteśmy uczuciem głębokim i nieprzemijającym, podobnym do miłości i równie złożonym i trudnym do zdefiniowania. Możemy tak silnie odczuwać intensywność tego związku, że wydaje nam się prawie możliwe zmierzenie jej, a jednocześnie nie jesteśmy w stanie jej wyrazić. Jedyne sztuka czy poezja potrafią niejednokrotnie to osiągnąć, na swój sposób, poruszając się drogami niepojętymi i sekretnymi.

Gdy przyjrzymy się lepiej, możemy skonstatować, iż to, co czyni sztuka, to nic innego jak koncentrowanie w kawałku płótna, czy na jakimkolwiek innym podłożu, czegoś niewyraźnego i czasem nie poznanego; poprzez jakiś fragment, przez indukcje, dzieło sztuki ukazuje w dziennym świetle zawieszony świat sentymentów i emocji. Tak więc sztuka, kiedy jest prawdziwą sztuką, prosto ukazuje, za pomocą środków estetycznych, spotkanie człowieka ze światem, rozumiane jako manifestowanie wzajemnego zamieszkiwania, naszego w świecie, w innych ludziach i rzeczach oraz ich obecność w nas.

Ktokolwiek zechciałby więc uchwycić moc eidetyczną danego terytorium, może uczynić to nie tylko poprzez bezpośrednie doświadczenie, lecz także dzięki dziełom sztuki, które daną ziemię reprezentują. W większości z nich uchwycić można cząstkę tego płodnego związku, jaki artystę łączy z terytorium: to złożona forma zamieszkiwania, z której rodzi się podgatunek miłości, w sensie wzajemnego stosunku ze światem, który uwidacznia się w dziełach i je przesyca.

Każdy z zaproszonych na obecną wystawę artystów, na swój sposób proponuje nam specyficzne - wizualne i plastyczne - tłumaczenie swego stosunku do Umbrii; każde z dzieł ma swój udział w magii, którą tchną miejsca tej ziemi, w magii która je ożywia. Lubimy myśleć, że w terakocie, w marmurze i w kamieniu, w drewnie lub na płótnie jest utrwalona część mocy właściwej tym miejscom; jak delikatne westchnienie przeszłości, które krąży w teraźniejszości.

Umbria to ziemia różnorodnych nawarstwień: kryje w sobie liczne pozostałości archeologiczne, na których wyrosły miasta bogate w kościoły i zakony, powstałe z zapału religijnego, który napromieniował miejsca i dawne zabytki rodzajem harmonijnego spokoju. Umbria jest ziemią zawieszenia w czasie, ale też i ziemią działania, i ktokolwiek poznał ją choćby trochę, będzie mógł poczuć obecność tej atmosfery w pracach eksponowanych na wystawie. I tak, pomimo ewidentnej różnorodności technik i stylów artystycznych, dzieła te wydają się posiadać wspólny mianownik, który odnaleźć można w niewyraźnie bajkowych atmosferach, w nasyceniu mistycyzmem, w harmonii prawie metafizycznej malowanej architektury czy w zmysłowej plastyczności rzeźb. W tych pracach łatwo jest odnaleźć szczególnego ducha, który ożywia tę ziemię i jej ludność, ten *genius loci*, który sztuka, poprzez formy, kolory i materiały, uzewnętrznia w najwyższym stopniu.

Paolo Nardon
Krytyk sztuki

Umbria terra d'incontri

Alla nostra terra ci lega un sentimento profondo e indissolubile che somiglia all'amore ed è altrettanto complesso e indefinibile. Possiamo percepire con forza l'intensità di tale legame, fin quasi a misurarla senza peraltro riuscire ad esprimerla. Solo l'arte o la poesia talvolta ci riescono, a loro modo, seguendo vie imperscrutabili e segrete. A ben vedere l'arte non fa altro che concentrare in una porzione di tela o in qualsiasi altro supporto qualcosa d'inesprimibile e talvolta sconosciuto; attraverso un frammento, induttivamente, l'opera riporta alla luce un mondo sospeso d'emozioni e sentimenti. L'arte dunque quando è arte di qualità, non fa altro che rivelare esteticamente l'incontro dell'uomo col mondo, come una manifestazione del reciproco abitare di noi nel mondo, negli altri e nelle cose e di loro in noi.

Così, chiunque voglia cogliere la potenza eidetica di un territorio può farlo, non soltanto attraverso l'esperienza diretta, ma anche grazie alle opere d'arte che lo rappresentano. In gran parte di esse si può cogliere qualcosa del fecondo rapporto che l'artista stabilisce con il territorio: una forma complessa dell'abitare che dà luogo ad una sottospecie d'amore in quanto relazione col mondo che si manifesta nelle opere e le pervade.

Ognuno degli artisti invitati a questa mostra, a suo modo ci propone la particolare traduzione visuale e plastica del suo rapporto con l'Umbria, ogni opera è partecipe della magia che spira nei luoghi e li anima. Ci piace pensare che nelle terrecotte, nel marmo e nella pietra, nel legno o sulla tela si sia fissato qualcosa della potenza ctonia dei luoghi; come l'anelito sottile di un passato che aleggia nel presente.

L'Umbria è una terra dalle molteplici sedimentazioni: conserva numerosi siti archeologici, sui quali sono state fondate città ricche di chiese e monasteri, nati da un fervore religioso che ha irradiato nei luoghi e nelle antiche vestigia una sorta di quiete armoniosa. L'Umbria è una terra della sospensione ma anche dell'azione e, chiunque la conosca almeno un po', potrà sentirne aleggiare l'atmosfera nelle opere in mostra. Così, nonostante l'evidente diversità delle tecniche e degli stili artistici, le opere sembrano possedere un denominatore comune, rintracciabile nelle vaghe atmosfere fiabesche, nel soffuso misticismo, nell'armonia quasi metafisica delle architetture dipinte o nella sensuale plasticità delle sculture. In queste opere è facile rintracciare uno spirito peculiare che anima questa terra e la sua gente, quel *genius loci* che attraverso le forme, i colori e le materie, l'arte rende manifesto al massimo grado.

Paolo Nardon
Critico d'arte

Umbria pomiędzy historią a sztuką

Sztuka figuratywna w Umbrii stanowi wiekowe dziedzictwo, którego pierwsze świadectwa sięgają epoki cywilizacji rzymskiej. Nie było takiego okresu historycznego, w którym wątkom gospodarczym i politycznym nie towarzyszyłaby ekspresja artystyczna na wysokim poziomie: nawet wiekowi XVIII - okresowi wielkiej dekadencji społeczeństwa Umbrii - nie jest obca produkcja dzieł o wartości kulturalnej.

Ogólnie mówiąc, istnieje pewien ruch, który jednoczył społeczeństwo i jego kulturę w każdym okresie historycznym: inspirował on budowę wielkich pomników, zabytków świeckich i sakralnych, a w wyniku jego działania powstały całe miasta zachowujące trwałe cechy kultury ludowej. Podstawy materialne społeczeństwa umbryjskiego były zawsze ewidentne w architekturze dużych i małych miasteczek i osad tej ziemi. Poza tym, umiłowanie piękna i zamiłowanie do przeglądania się w kolorowym i pełnym fantazji świecie artystów, popchnęło Umbrów – tych z wieku XIII, XIV i zwłaszcza z epoki renesansu – do stanowczego wymagania, aby ich kościoły i budynki publiczne były rozświetlone ścianami i łukami jaśniejszymi niż światło umbryjskiej wsi. Ten ruch, ten element pośredniczący pomiędzy społeczeństwem a kulturą, pomiędzy polityką a sztuką figuratywną, jest głęboko zakorzeniony w historii. Asyż wśród swoich zabytków ma tzw. "dom Properzia" ("*casa di Properzio*"), tzn. pozostałości bogatego *domus romana* pochodzące z połowy I wieku naszej ery. Te i inne, ostatnio odkryte pomieszczenia, stanowią muzeum mistrzostwa i technicznej znajomości całej epoki rzymskiej: podłogi pokryte są panelami złożonych form w kolorowym marmurze i mozaiką z białych i czarnych płytek, a ściany uwypuklają, na czerwonym tle, dekorację malarską z wzorem o motywach roślinnych i zwierzęcych. Mecenasami tych cennych świadectw artystycznych było bardzo zamożne i wymagające społeczeństwo.

W następnych wiekach, kiedy stopniowo zbliżaliśmy się do Średniowiecza, umbryjskie warunki społeczno-gospodarcze stawały się coraz bardziej niepewne i tylko wielkie postaci reformatorów (jak Św. Benedykt, Św. Franciszek z Asyżu) podtrzymali żywego ducha Odrodzenia, który, w epoce gmin (XI-XIII wieku), powrócił, aby czynić z Umbrii wielką ziemię. Najpierw styl romański, a później styl gotycki, zaczęły panować na tym terytorium dzięki sile tych dwóch osobistości religijnych i kulturalnych. Po dziś dzień Umbria jest bogata w opactwa i plebanie, które przypominają odrodzenie religii po pierwszym Tysiącleciu; jeszcze dziś, w większym stopniu niż kiedykolwiek, miliony pielgrzymów i turystów odwiedzają największy zabytek, apogeum włoskiego gotyku: Bazylikę Wyższą Świętego Franciszka z Asyżu, z jej imponującym cyklem fresków autorstwa Giotto, który rekonstruuje biografię Świętego.

Między XIV a XVI wiekiem, w czasie powstawania świetnego pałacu "Palazzo dei Priori" w Perugii, obserwujemy okres największej koncentracji władzy politycznej w rękach kilku lokalnych ośrodków, zwanych "*signorie*", związanych z możnymi rodzinami, takimi jak Baglioni - w Perugii oraz Trinci - w Foligno. Perugia umacnia swoją pozycję w Umbrii jako ośrodek o tendencjach zjednoczeniowych: to co ma miejsce w tym mieście później determinuje i warunkuje przyszłość całej okolicy. Zawsze toczyła się długotrwała walka pomiędzy miejscowymi możnymi, a hegemonią Państwa Watykańskiego: podczas gdy ta rywalizacja osiągała fazę swego epilogu, w Umbrii wschodziły dwie gwiazdy mistrzów sztuki włoskiej: Pietro Vannucci (zwany *il Perugino*) i Bernardino di Betto (zwany *il Pintoricchio*). Dzięki tym dwóm protagonistom piękno sztuki umbryjskiej wychodzi po raz pierwszy poza swe granice i szerzy się w kulturze i gustach wszystkich epok, docierając do naszych czasów. Inny jest bieg losów gospodarczych i politycznych całego regionu w wiekach XVII i XVIII: terytorium to podlega władzy papieskiej i znajduje swój wyraz w kulturze figuratywnej baroku o wyjątkowej sile ducha.

Umbria przybywa na spotkanie ze zjednoczeniem narodowym kraju (1860) bardzo osłabiona. Zachowanie dawnego mistrzostwa tradycji rzymskiej, średniowiecznej, renesansowej i barokowej jest dla niej wsparciem w kulturowym przejściu do nowoczesności i do współczesności dwudziestego wieku. Postęp społeczny tego terytorium następuje także dzięki umiejętnościom "rzemieślniczym" "mistrzów" sztuk figuratywnych, którzy, poczynając od Dottori, a kończąc na Burri, przekształcili od korzeni estetykę naszych czasów.

Umbria tra storia e arte

Le arti visive in Umbria costituiscono un patrimonio antichissimo, che ha avuto le sue prime manifestazioni già con la civiltà romana. Non c'è stata epoca storica in cui le vicende economiche e politiche non siano state accompagnate da espressioni artistiche di grandissimo rilievo: neppure il XVIII secolo, periodo di grande decadenza della società umbra, può considerarsi estraneo alla produzione di opere di specifico peso culturale.

Un movimento, complessivamente, ha unito la società e la cultura in qualunque periodo storico: il tramite che, conducendo alla edificazione di grandi monumenti civili e religiosi, ha avuto come esito la costruzione di città intere sotto il segno di una mai smentita partecipazione popolare. Le basi materiali della società umbra sono subito state visibili nell'architettura dei grandi e piccoli borghi di questa terra. Il gusto della bellezza, poi, e il piacere di specchiarsi nel mondo colorato e fantasioso degli artisti, hanno spinto gli umbri – quelli del Duecento, del Trecento, dell'età rinascimentale soprattutto – a chiedere con forza che le loro chiese, i loro palazzi pubblici fossero illuminati di pareti e volte più splendide della lucentezza delle campagne umbre. Questo movimento, questo tramite dalla società alla cultura, dalla politica alle arti visive è antichissimo. Ad Assisi è conservata la cosiddetta “casa di Properzio”, i resti, cioè, di una ricca domus romana risalenti alla metà del I secolo d.C. Questi ambienti, come gli altri più recentemente scoperti, sono un museo della bravura e della perizia tecnica di tutta l'epoca romana: i pavimenti sono formati da riquadri di marmi colorati e da mosaici a tessere bianche e nere, mentre sulle pareti si esalta una decorazione pittorica su fondo rosso con disegni a carattere vegetale e animale. Vi era, dietro queste preziose testimonianze artistiche, una società molto ricca ed esigente.

Nei secoli successivi, a mano a mano che ci si avviava verso il Medioevo, le condizioni socio-economiche umbre divennero sempre più precarie e solo grandi figure di riformatori (da san Benedetto a san Francesco d'Assisi) mantennero vivo uno spirito di rinascita che, nell'età comunale (XI-XIII secolo), tornerà a fare di nuovo grande la terra dell'Umbria. Lo stile romanico prima e quello gotico poi s'impongono dietro alla forza trainante di questi due personaggi della religione e della cultura. Ancora oggi, l'Umbria è ricchissima di abbazie e di pievi che ricordano la rinascita della regione dopo il Mille; ancora oggi, oggi più che mai, milioni di pellegrini e di turisti visitano il monumento maggiore dell'esplosione gotica italiana: la basilica superiore di San Francesco d'Assisi, con l'imponente ciclo giottesco che ricostruisce la biografia del santo.

Fra il Trecento e il Cinquecento – mentre si costruisce lo splendido “Palazzo dei Priori” di Perugia – si assiste al periodo di più intensa concentrazione del potere politico nelle mani di alcune “signorie” locali, legate a famiglie come i Baglioni a Perugia e i Trinci a Foligno. Perugia si afferma come centro tendenzialmente unificatore dell'Umbria: ciò che avviene in essa finisce col determinare e col condizionare il futuro di tutto il territorio circostante. Una lunga lotta ha sempre opposto i potenti locali all'egemonia dello Stato della Chiesa: mentre la contesa sta per toccare il suo epilogo, l'Umbria vede sorgere gli astri di due maestri dell'arte italiana come Pietro Vannucci (Il Perugino) e Bernardino di Betto (Il Pintoricchio). La bellezza dell'arte umbra, grazie a questi due protagonisti, esce per la prima volta dai suoi confini e si diffonde nella cultura e nel gusto di ogni epoca, arrivando fino ai giorni nostri. Diversamente vanno le cose per le sorti economiche e politiche di tutta la regione nel corso del Seicento e del Settecento: l'Umbria è sottomessa al potere papale e si esprime in una cultura figurativa barocca di straordinaria forza evocativa.

L'Umbria arriva all'appuntamento con l'Unità nazionale (1860) fortemente depressa. L'aver conservato l'antica bravura della tradizione romana, medievale, rinascimentale e barocca la sostiene nel passaggio culturale alla modernità e alla contemporaneità novecentesca. I suoi progressi sociali sono dovuti anche alla sapienza “artigianale” di “maestri” delle arti visive che, da Dottori a Burri, hanno trasformato dalle radici l'estetica del nostro tempo.

Artyści
Gli artisti

Luciano Boccardini

Sestilio Burattini

Claudio Carli

Carlo Carnevali

Silvano D'Orsi

Luigi Frappi

Paolo Grimaldi

Francesca Manfredi

Romano Mazzini

Luciano Boccardini

Urodził się w Rzymie w 1937 r. Jako mistrz sztuki przybywa do Foligno po wieloletniej pielgrzymce między miastami: Ancona, Perugia, Terni i Venezia. W Umbrii uczy się u mistrzów takich jak Scaramucci, Dottori i Checchi. Nie znosząc jakiegokolwiek rodzaju przypisania go do tendencji i kierunków artystycznych, podjął własną drogę, ujawniając osobowość niespokojną, a zarazem wrażliwą na aspekty malarskie związane z ewokacyjnym i kontemplacyjnym charakterem świata wewnętrznego o zabarwieniu surrealistycznym, który wiedzie go do granic prawdziwej sztuki. W ciągu ponad trzydziestu lat intensywnej kariery, pokazał wszechstronność i elastyczność artystyczną, które pozwoliły mu na proponowanie różnych form i stylów, przemierzanie przestrzeni od sztuki figuratywnej do abstrakcji, poprzez hiperrealizm i geometrię form i kolorów. Boccardini, będąc współczesnym przedstawicielem malarstwa ewokacyjnego, figuratywnego, pełnego życia i zwracającego uwagę na szczegóły, dawno zdobył zainteresowanie czasopism, prasy i encyklopedii specjalistycznych. Brał udział w wystawach, konkursach i przeglądach artystycznych na poziomie krajowym i międzynarodowym, wśród których wymienić należy: V Przegląd – Konkurs Sant’Ambroeus, VI Wystawę Graficzną w Arezzo, III i IV Biennale w Barcelonie, XVI The International w Nowym Yorku, XV Triennale w Mediolanie, I Biennale Współczesne Stanów Zjednoczonych w Watterbury, III Biennale w Monte Carlo oraz Konkursy Malatesta i Frasca d’Oro. Prace artysty znajdują się w Muzeach Sztuki Współczesnej Madrytu i Moskwy, w Muzeach Sztuki Nowoczesnej w Sztokholmie, Sztutgarcie, Rzymie i Nowym Yorku, w pinakotekach w Gallarate i Jesi (Włochy). Wystawiał też w znanych muzeach włoskich i zagranicznych: Galleria Modigliani w Mediolanie, Urząd Miasta Paryża, Galleria Città di Treviso (Galeria Miasta Treviso, Włochy), Galleria Abba w Brescia (Włochy), Galleria Malatestiana w Rimini (Włochy), Galleria La Spirale w Prato (Włochy) i Palazzo dei Diamanti w Ferrara (Włochy). Zamieszkuje w Umbrii od wielu już lat. Aktualnie przeniósł swą pracownię z Foligno do Pierantonio di Umbertide, gdzie mieszka na stałe. Najważniejsza bibliografia: Luciano Boccardini: “Trzydzieści lat malarstwa”. Opracowanie: L. Boccardini, M. Boccardini Città di Castello, wyd. Edimond, 2006.

Nasce a Roma nel 1937. Maestro d’arte è approdato a Foligno dopo anni di peregrinazione tra Ancona, Perugia, Terni e Venezia. In Umbria riceve l’insegnamento di importanti maestri come Scaramucci, Dottori e Checchi. Insofferente verso ogni tipo di inquadramento in tendenze e correnti artistiche, ha intrapreso la sua strada rivelando una personalità talvolta inquieta e sensibile agli aspetti pittorici legati alla natura evocativa e contemplativa in un mondo interiore, dai riflessi surrealistici che lo porta ai confini della vera arte. Ha rivelato, nel corso di più di trent’anni di intensa carriera, versatilità e duttilità artistica che lo hanno portato a proporre diverse forme e stili, spaziando dal figurativo, all’astratto, attraverso l’iperrealismo e la geometria delle forme e dei colori. Boccardini, espressione contemporanea di una pittura evocativa, figurativa, vivace e minuziosa, da tempo ha conquistato l’attenzione di riviste, giornali ed enciclopedie specializzate. Ha partecipato ad importanti mostre, premi e rassegne artistiche di livello nazionale ed internazionale, tra le quali: V Rassegna premio Sant’Ambroeus, VI Mostra Grafica di Arezzo, III e IV Biennale di Barcellona, XVI The International di New York, XV Triennale di Milano, I Biennale Contemporanea degli Stati Uniti a Watterbury, III Biennale di Monte Carlo, ed i premi Malatesta e Frasca d’Oro. Le sue opere si trovano presso i Musei d’Arte Contemporanea di Madrid e Mosca, i Musei d’Arte Moderna di Stoccolma, Stoccarda, Roma e New York, presso le pinacoteche di Gallarate e Jesi. Ha inoltre esposto in importanti realtà museali italiane ed estere: Galleria Modigliani di Milano, Municipio di Parigi, Galleria Città di Treviso, Galleria Abba di Brescia, Galleria Malatestiana di Rimini, Galleria La Spirale di Prato e al Palazzo dei Diamanti di Ferrara. Residente in Umbria ormai da diversi anni, ha attualmente spostato il proprio studio d’arte da Foligno a Pierantonio di Umbertide dove risiede. Bibliografia essenziale: Luciano Boccardini. Trent’anni di pittura, a cura di L. Boccardini e M. Boccardini, Città di Castello, Edimond, 2006.

„Serenada w starym miasteczku”, technika mieszana, 105 x 165 cm., 2008

“Serenata nell’antico borgo”, tecnica mista, 105 x 165 cm., 2008

„Huśtawka”, technika mieszana, 70 x 100 cm., 2006

“L’altalena”, tecnica mista, 70 x 100 cm., 2006

„Księga dżungli”, technika mieszana, 50 x 60 cm., 2006

“Il libro della giungla”, tecnica mista, 50 x 60 cm., 2006

„Waterloo”, technika mieszana, 100 x 70 cm., 2008

“Waterloo”, technica mista, 100 x 70 cm., 2008

Sestilio Burattini

Urodzony w Magione w 1947 r., jako samouk zgłębia stopniowo wiedzę na temat kamienia i marmuru, stając się z czasem mistrzem w tej dziedzinie. Aktualnie naucza właśnie technik obróbki marmuru i kamieni półszlachetnych w Akademii Sztuk Pięknych w Perugii. Karierę artystyczną podejmuje w latach siedemdziesiątych, uzyskując pozytywne opinie. W obecnej fazie swej działalności, wśród materiałów używanych do ekspresji preferuje kretę, drewno, a ostatnio przechodzi do pracy w kamieniu, alabastrze, marmurze i trawertynie. W ostatnich latach artysta zwraca swe poszukiwania w kierunku syntezy, likwidując, na przykład, współobecność odmiennych materii, bez wyrzekania się jednak dwoistości znaku, która charakteryzowała jego prace już od młodości. Najnowsze jego rzeźby cechują się pionowym ustawieniem i kontrastem między powierzchniami doskonale gładkimi występującymi obok surowej materii. W dziełach Burattiniego współbrzmienie z materią jest kompletne, jest ono owocem przebytej drogi, poprzez ręczną pracę, ale przede wszystkim poprzez pracę intelektualną w celu osiągnięcia kompletności przekazu. Jego prace znajdują się w miejscach publicznych, w kolekcjach prywatnych i publicznych, włoskich i zagranicznych. Bierze udział w licznych wystawach zbiorowych i organizuje ekspozycje indywidualne w różnych miastach włoskich. Wśród ostatnio zaprezentowanych, należy zasygnalizować wystawę osobistą w Galleria Horizon w Marsylii w 1991 r.; w Galleria d'Arte La Meridiana w Weronie w 1994 r.; w Villa Fidelia w Spello w 2000 r.; w Galleria Immaginaria Arti Visive we Florencji w 2002 r. i w 2006 r.; w Magione na inauguracji parku Parco Sole w 2002 r.; w Galleria Artemisia w Perugii w 2005 r. W 2005 roku miał wystawę rzeźb w plenerze Altolacerato w Castiglione del Lago. Bierze udział w licznych międzynarodowych sympozjach dotyczących rzeźbiarstwa, z których ostatnie z jego udziałem odbyły się w 2005 r., w Brazylii; w 2006 r. we Francji i w Verzegnis (Friuli, Włochy); w 2007 r. na Węgrzech w Balatonfured. W roku 2006 był obecny na V edycji Terra di Maestri w pałacu Villa Fidelia w Spello. W tym samym roku oraz w roku następnym wystawia na ekspozycji współczesnej sztuki włoskiej w Bratysławie (Republika Czeska). Żyje i pracuje w Magione, gdzie otworzył dom-pracownię.

Najważniejsza bibliografia: M. G. Cuicchi, Sestilio Burattini, w: „Terra di Maestri. Artisti Umbri del Novecento V. 969-1980” (Artyści umbryjscy dwudziestego wieku V. 1969-1980), katalog wystawy w Spello, w opracowaniu A. C. Ponti i G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon, Perugia, wyd. EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, str. 302.

Nasce a Magione nel 1947. La sua formazione da autodidatta lo porta ad approfondire progressivamente la conoscenza della pietra e del marmo fino a diventare esperto maestro. Attualmente infatti insegna Tecniche del marmo e pietre dure all'Accademia di Belle Arti di Perugia. Negli anni Settanta intraprende la carriera di artista riscuotendo validi apprezzamenti. In questa fase predilige, come materia della sua espressione, la creta, il legno, per poi passare, più recentemente, alla pietra, all'alabastro, al marmo e al travertino. Negli ultimi anni l'artista indirizza la sua ricerca verso la sintesi, abolendo, ad esempio, la compresenza di materie diverse, ma non rinnegando la duplicità del segno che ha caratterizzato le sue opere sin dalla fase giovanile. Le più recenti sculture sono contraddistinte dalla verticalità e dal contrasto tra superfici perfettamente levigate accanto ad una materia grezza. Nell'opera di Burattini la sintonia con la materia è completa, frutto di un percorso fatto di lavoro manuale, ma soprattutto intellettuale per giungere alla completezza del messaggio. Sue opere si trovano in spazi pubblici e in collezioni private e pubbliche italiane e estere. Partecipa a numerose collettive e allestisce mostre personali in diverse città italiane, tra le più recenti si segnalano la personale alla Galleria Horizon di Marsiglia nel 1991; alla Galleria d'Arte la Meridiana di Verona nel 1994; a Villa Fidelia di Spello nel 2000; alla Galleria Immaginaria Arti Visive di Firenze nel 2002 e nel 2006; a Magione, inaugurazione del Parco Sole nel 2002; alla Galleria Artemisia di Perugia nel 2005. Nel 2005 tiene la mostra di sculture all'aperto Altolacerato a Castiglione del Lago. Partecipa a numerosi Simposi Internazionali di Scultura, tra i più recenti: nel 2005 in Brasile; nel 2006 in Francia e a Verzegnis (Friuli); nel 2007 in Ungheria a Balatonfured. Nel 2006 è presente alla V edizione di Terra di Maestri a Villa Fidelia di Spello e lo stesso anno e l'anno seguente a Contemporanea di arte italiana di Bratislava (Repubblica Ceca). Vive e lavora a Magione dove ha aperto una casa-laboratorio.

Bibliografia essenziale: M. G. Cuicchi, Sestilio Burattini, in Terra di Maestri. Artisti Umbri del Novecento V. 1969-1980, catalogo della mostra di Spello a cura di A. C. Ponti e di G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon, Perugia, EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, p. 302.

„Uskrzydleni”, relief, trawertyn, 16 x 56 cm., 2007

“Alati”, altorilievo travertino, 16 x 56 cm., 2007

„Wiatry pasatowe”, marmur statuario, 35 x 20 cm., 2007

“Alisei”, marmo statuario, 35 x 20 cm., 2007

„Podmuch wiatru”, trawertyn noce, 40 x 15 cm., 2007

“Soffio di vento”, travertino noce, 40 x 15 cm., 2007

„Echo”, trawertyn, 34 x 24 cm., 2007

“Eco”, travertino, 34 x 24 cm., 2007

„Erozja”, marmur posagowy, 35 x 20 cm., 2007

“Erosione”, marmo statuario, 35 x 20 cm., 2007

Claudio Carli

Urodził się w Asyżu w 1947 roku. Po ukończeniu studiów artystycznych w Perugii i we Florencji, uczy się malarstwa od mistrzów działających w okolicach jego miasta, takich jak Bill Congdon i Riccardo Francalancia. Przez kilka lat poświęca się nauczaniu, w Asyżu i Florencji, kontynuując działalność artystyczną. W r. 1985 bierze udział w Trzeciej Międzynarodowej Wystawie Architektury do Biennale di Venezia. Począwszy od lat 90-tych wykonuje liczne instalacje. Należy tu wymienić: *Paesaggi di una facciata* (Pejzaże pewnej fasady) z r. 1991, w Asyżu; *Ad Caelum* w r. 1994, kiedy to wystawia około dwudziestu pejzaży o dużych rozmiarach na Górze Subasio (Monte Subasio); w roku 1997 realizuje *La città delle lettere*, dwieście paneli graficzno-malarskich umieszczonych wzdłuż ulic i placów

Asyżu; z roku 1998 pochodzi praca *Scrap delivery*; inną instalacją o wielkiej sile sugestii jest *Presepe* (Szopka) wzniesiona na przeciwko Bazyliki Wyższej św. Franciszka w Asyżu, w 2002r., wykonana z 16-kilometrowej długości drutu kolczastego koloru czerwonego. Od roku 1980 do dziś wystawiał w różnych galeriach sztuki w różnych częściach świata: Francja, Niemcy, Stany Zjednoczone. Istotnym doświadczeniem było *Istintismi*, we współpracy z Franco Passalacqua, Carlo Dell'Amico i Luigi Virilli, trwające dwa lata, od 1995 do 1997 r. Zasygnalizować należy także *work in progress Neburose*, wspólnie z Bruna Esposito, na oddziale onkologicznym szpitala w Carrara. Bierze udział w licznych wystawach zbiorowych, tak we Włoszech jak i za granicą. Wśród ostatnich wystaw przypomnieć należy *X Biennale d'Arte Sacra*, na Isola del Gran Sasso oraz *The Top 20* w Osborne Studio Gallery w Londynie w 2002 r.; *Inventario di colori* w Villa Fidelia w Spello (2003); *Town and country* w Osborne Studio Gallery w Londynie (2004); *Pulchra Ecclesia* na Brixia Expo w Brescia (2005); *Trapos* w Casa de Cultura S. Lorenzo de El Escorial w Madrycie (2006). Wśród wystaw indywidualnych, które odbyły się ostatnio przypomnieć należy: wystawę w Hunt Canavagh Gallery w Providence (USA) w 1998 r.; *Sotto il segno del cancro* w Galleria dell'Officina w Brescia, Italia (1999); *Incroci* w GrafiqueArtGallery w Bolonii, Italia (2004) oraz w tym samym roku, *Luoghi del Perugino*, która miała miejsce w Perugii, Marsciano i Corciano. Żyje i pracuje w Asyżu.

Najważniejsza bibliografia: C. Marinelli, Claudio Carli, w: "Terra di Maestri. Artisti umbri del Novecento V. 1969-1980" (Artyści Umbryjscy Dwudziestego Wieku V.1969-1980), katalog wystawy w Spello w opracowaniu A. C. Ponti, G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon – Perugia, wyd. EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, str. 306.

Nasce ad Assisi nel 1947. Dopo studi artistici a Perugia e a Firenze, apprende la pittura da maestri che gravitano nella sua città come Bill Congdon e Riccardo Francalancia. Si dedica per alcuni anni all'insegnamento, ad Assisi e a Firenze, continuando la sua attività artistica. Nel 1985 partecipa alla Terza Mostra Internazionale di Architettura per la Biennale di Venezia. Dagli anni Novanta fa numerose installazioni. Vanno segnalate: *Paesaggi di una facciata* del 1991, ad Assisi; *Ad Caelum*, nel 1994, dove espone una ventina di paesaggi di grandi dimensioni sul Monte Subasio; nel 1997 realizza *La città delle lettere*, duecento pannelli grafico-pittorici vengono affissi lungo le strade e le piazze di Assisi; del 1998 è l'operazione *Scrap delivery*; altra installazione di grande suggestione è il *Presepe* realizzato di fronte alla Basilica superiore di San Francesco ad Assisi, nel 2002, compiuto con sedici chilometri di filo spinato rosso. Gli anni che vanno dal 1980 ad oggi lo vedono impegnato in diverse esposizioni in gallerie d'arte in varie parti del mondo: dalla Francia, alla Germania, agli Stati Uniti. Significativa, inoltre, l'esperienza *Istintismi*, in collaborazione con Franco Passalacqua, Carlo Dell'Amico e Luigi Virilli, protrattasi per due anni dal 1995 al 1997. Da segnalare è il *work in progress Neburose*, condiviso con Bruna Esposito, nel reparto di oncologia dell'ospedale di Carrara. Prende parte a numerose collettive sia in Italia che all'estero. Tra le ultime mostre si ricordano: la *X Biennale d'Arte Sacra*, a Isola del Gran Sasso, e *The Top 20* all'Osborne Studio Gallery di Londra, nel 2002; *Inventario di colori*, a Villa Fidelia a Spello nel 2003; *Town and country*, all'Osborne Studio Gallery di Londra nel 2004; *Pulchra Ecclesia*, alla Brixia Expo di Brescia nel 2005; *Trapos*, alla Casa de Cultura S. Lorenzo de El Escorial a Madrid, nel 2006. Fra le personali recenti ricordiamo: quella all'Hunt Canavagh Gallery di Providence nel 1998; *Sotto il segno del cancro*, alla Galleria dell'Officina di Brescia nel 1999; *Incroci*, alla GrafiqueArtGallery di Bologna nel 2004 e, nello stesso anno, *Luoghi del Perugino*, tenutasi a Perugia, Marsciano e Corciano. Vive e lavora ad Assisi.

Bibliografia essenziale: C. Marinelli, Claudio Carli, in *Terra di Maestri. Artisti umbri del Novecento V. 1969-1980*, catalogo della mostra di Spello a cura di A.C. Ponti, G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon, Perugia, EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, p. 306.

„Szmaty N° 3”, emalia na płótnie, 200 x 167 cm., 2006

“Stracci N° 3”, smalto su tela, 200 x 167 cm., 2006

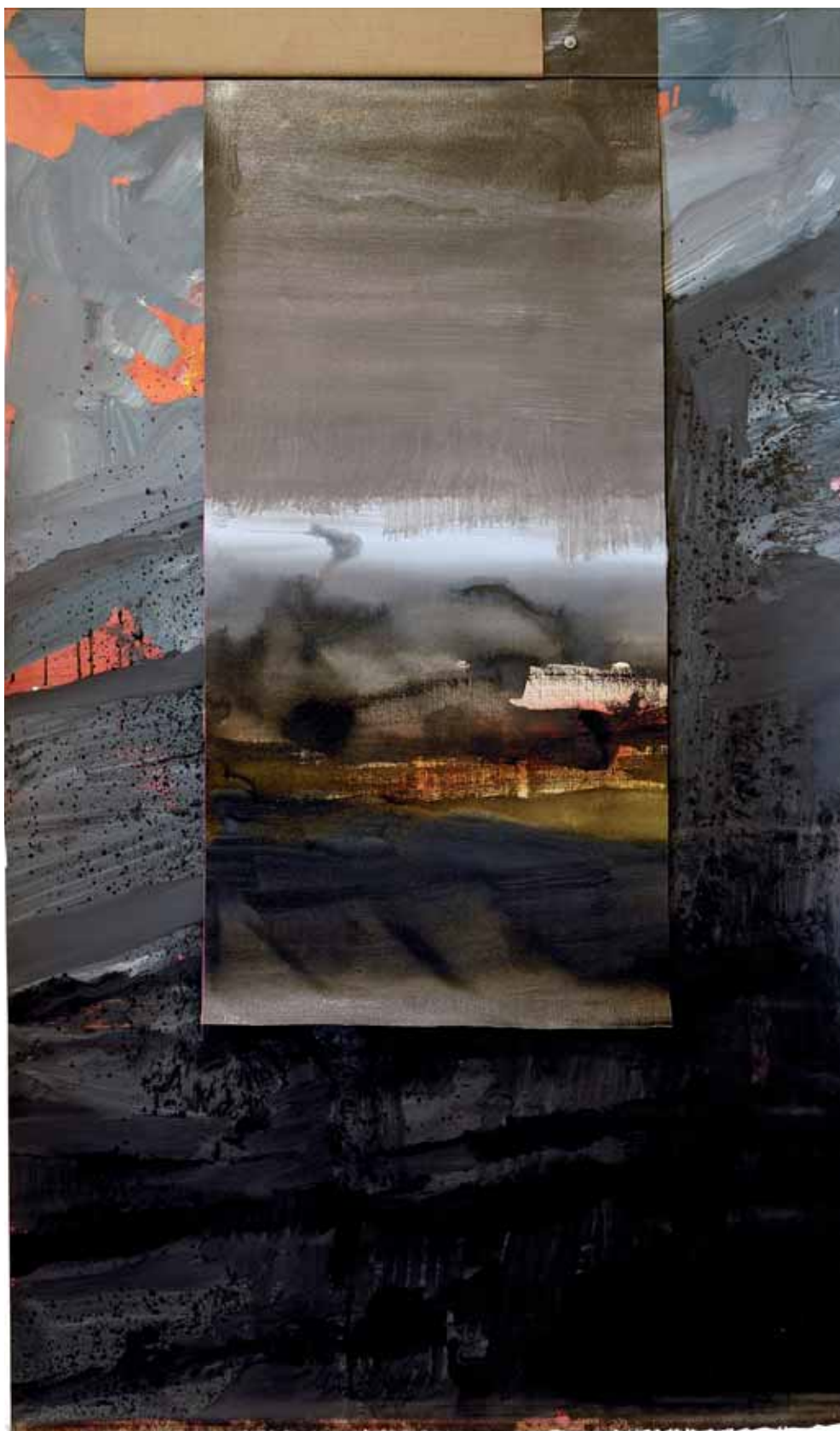
“Szmaty N° 2”, emalia na płótnie, 220 x 167 cm., 2006

“Stracci N° 2”, smalto su tela, 220 x 167 cm., 2006

„Szmaty N° 7”, emalia na płótnie, 150 x 60 cm., 2006

“Stracci N° 7”, smalto su tela, 150 x 60 cm., 2006

„Szmaty N° 1”, emalia na płótnie, 220 x 124 cm., 2006

“Stracci N° 1”, smalto su tela, 220 x 124 cm., 2006

„Szymaty N° 8”, emalia na płótnie, 124 x 80 cm., 2006

“Stracci N° 8”, smalto su tela, 124 x 80 cm., 2006

Carlo Carnevali

Urodził się w mieście Perugia w 1951 roku. Jego pierwsze doświadczenia artystyczne rozpoczynają się we wczesnych latach siedemdziesiątych. W 1983 r., pod kierunkiem Nuvolo i Antonio Gatto, uzyskuje dyplom w dziedzinie malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych w rodzinnym mieście. Po otrzymaniu dyplomu pracuje nad projektami tematycznymi, wypowiadając się poprzez malarstwo, rzeźbę, grafikę i ceramikę. Rozpoczyna serię podróży poświęconych badaniom i poszukiwaniom dotyczącym znaku w sztuce prehistorycznej wykonanej w kamieniu, w ścianach skalnych; w szczególności interesują go odciski, ślady i przekreślenia (X) z okresu Aurignazio. Utrzymuje stały kontakt z artystami współczesnymi, interesuje się pracą De Kooning'a i Tàpies'a, za pośrednictwem których bada materiały

takie jak papier, gips, karton, drewno i tkaniny, które wykorzystuje w produkcji artystycznej. Jest wśród członków promotorów Związku Kulturalnego Sztuki Figuratywnej "Opera" w Perugii. W r. 1975 inauguruje swą pierwszą wystawę indywidualną w sali San Severo pałacu Palazzo dei Priori w Perugii; dotychczas odbyło się ponad dwadzieścia jego wystaw indywidualnych, we Włoszech i za granicą. W roku 1987, w salach ośrodka kspozycyjnego CERP w Perugii, urządza wystawę indywidualną Tra morfemi e cromie. W roku 2001 zostaje zaproszony przez Rogers State University w Tulsa – Oklahoma, USA do prowadzenia pracy, która stała się ważnym i ciekawym doświadczeniem dydaktyczno-ekspozycyjnym z docentami i studentami akademii artystycznej tamtejszego uniwersytetu. Wziął udział w licznych wystawach zbiorowych, wśród których z ostatnich lat wymienić należy: Turyn, Arte Fiera Lingotto (1998); Bari, Centro Fieristico Salone d'arte contemporanea (1999); Perugia, Rocca Paolina, Biennale d'arte Premio nazionale "Il Perugino" (2000); Perugia, Associazione Trebisonda (2000); Duesseldorf, Galerie Bugdahn und Kaiser (2001); Deruta (Włochy), Spazio Contemporaneo (2004); San Sisto (Perugia) Arte Umanità e Fede (2005). Ostatnio wystawiał w Marsciano (Perugia) w Museo Dinamico del Laterizio (2004); Perugia, Torre Strozzi (2006); Mugnano (Perugia), Video installazione (2006); Città di Castello, Spazio Bassini (2007). Carlo Carnevali jest także autorem ilustracji do książek, plakatów, scenografii teatralnych i wielkich malunków ściennych. Pracuje w Pieve Pagliaccia koło Perugii.

Najważniejsza bibliografia: Arte in Umbria. Guida all'Arte Contemporanea 1995/96 (Sztuka w Umbrii. Przewodnik po sztuce współczesnej 1995/96), w opracowaniu M. Duranti, A. C. Ponti, A. Pesola.

Perugia, Graphic Masters, 1995, str. 83-84.

Nasce a Perugia nel 1951. La sua esperienza artistica inizia nei primi anni Settanta. Nel 1983, sotto la guida di Nuvolo e Antonio Gatto, consegue il diploma in Pittura presso l'Accademia di Belle Arti della sua città. Conseguito il diploma, lavora per temi progettuali, esprimendosi con la pittura, la scultura, la grafica e la ceramica. Inizia una serie di viaggi studio e ricerche relative al segno nell'arte rupestre, in particolare s'interessa alle impronte e cancellazioni a X del periodo Aurignaziano. Ha continui rapporti con artisti contemporanei, si interessa al lavoro di De Kooning e Tàpies, mediante i quali studia materiali come la carta, il gesso, il cartone, il legno e le stoffe che utilizza nella sua produzione artistica. È tra i soci promotori dell'Associazione culturale per le arti visive Opera di Perugia. Nel 1975 dà vita alla sua prima mostra personale presso la Sala San Severo del Palazzo dei Priori di Perugia; da allora sono seguite più di venti personali in Italia e all'estero. Nel 1987, presso il CERP di Perugia, allestisce la personale Tra morfemi e cromie. Nel 2001 è invitato dalla Rogers State University di Tulsa-Oklahoma-Usa per una importante esperienza didattica-espositiva con docenti e studenti dell'accademia artistica della stessa università. Ha inoltre preso parte a numerose mostre collettive, tra le più recenti si ricordano: Torino, Arte Fiera Lingotto nel 1998; Bari, Centro Fieristico Salone d'Arte contemporanea nel 1999; Perugia, Rocca Paolina, Biennale d'arte premio nazionale Il Perugino nel 2000; Perugia, Associazione Trebisonda nel 2000; Düsseldorf, Galerie Bugdahn und Kaiser nel 2001; Deruta, Spazio Contemporaneo nel 2004; San Sisto, Arte Umanità e Fede nel 2005. Recentemente ha esposto a Marsciano al Museo Dinamico del Laterizio nel 2004; Perugia, Torre Strozzi nel 2006; Mugnano, Video installazione nel 2006; Città di Castello, Spazio Bassini nel 2007. Carlo Carnevali è anche autore di illustrazioni per libri, manifesti, scenografie teatrali e grandi dipinti parietali. Lavora presso il laboratorio di Pieve Pagliaccia di Perugia.

Bibliografia essenziale: Arte in Umbria. Guida all'Arte Contemporanea 1995/96, a cura di M. Duranti, A.C. Ponti, A. Pesola, Perugia, Graphic Masters, 1995, pp. 83-84.

Bez tytułu, technika mieszana na sklejce, 180 x 180 cm., 2008

Senza titolo, tecnica mista su multistrato, 180 x 180 cm., 2008

Bez tytułu, technika mieszana na klejce, 180 x 15 cm., 2008

Senza titolo, tecnica mista su multistrato, 180 x 15 cm., 2008

Bez tytułu, technika mieszana na sklejkę, 195 x 150 cm., 2008

Senza titolo, tecnica mista su multistrato, 195 x 150 cm., 2008

Bez tytułu, technika mieszana na sklejkę, 135 x 135 cm., 2008

Senza titolo, tecnica mista su multistrato, 135 x 135 cm., 2008

Bez tytułu, technika mieszana na sklejkę, 165 x 120 cm., 2006

Senza titolo, tecnica mista su multistrato, 165 x 120 cm., 2006

Silvano D'Orsi

Urodził się w Gioia Sannitica (CE) koło Cesena w 1953 r. Uzyskuje dyplom w Istituto D'Arte w Cerreto Sannita (BN) w sekcji ceramiki. Wcześniej zaczyna wielostronną działalność jako malarz, rzeźbiarz i ceramik. W pracach D'Orsiego uwidaczniają się jego zdolności pracowitego eksperymentatora technik i materiałów. W dziedzinie ceramiki, na przykład, używa wielu różnych technik, wśród których gliny ogniotrwałe lub emalie, które nadają jego dziełom intensywny charakter materii, przywodzący na myśl wzorce ekspresjonistyczne lub kubistyczne. Ten sam typ ikonografii, w połączeniu ze specyficzną siłą ekspresji artysty można spotkać także w jego dziełach malarskich, cechujących się fantastyczną wizją i wielorakimi wariacjami o charakterze formalnym i tematycznym. Również w dziedzinie rzeźby D'Orsi przejawia silną predystynację do eksperymentowania technik i materiałów. Szczególnie interesujące są jego dzieła z ostatnich lat wykonane w brązie. Jego płodność artystyczna wieńczona jest licznymi wystawami indywidualnymi i zbiorowymi we Włoszech i poza granicami kraju, z których wymienić należy te, które odbyły się w Galleria Bersani, Capri; Galleria Miniaci, Positano; Galleria Arpi, Foggia; Festival Dei Due Mondi, Spoleto; Centro Culturale Botticelli, Caserta; Galleria Susan Alexander, Los Angeles; Galleria Il Campidoglio, Bari; Galleria Ghelci, Verona; Palazzo della Penna, Perugia; Galleria D'Amico, Roma.

Nasce a Gioia Sannitica (CE) nel 1953 in seguito si diploma all'Istituto D'Arte di Cerreto Sannita (BN) nella sezione ceramica ben presto inizia a svolgere una multiforme attività di pittore, scultore e ceramista. Nelle sue opere D'Orsi mostra la sua attitudine di solerte sperimentatore di tecniche e materiali diversi. Nella ceramica ad esempio utilizza molte tecniche differenti tra cui il refrattario o gli smalti che conferiscono alle sue opere un carattere fortemente materico che rimanda a vaghe matrici espressioniste o cubiste, quel medesimo tipo di iconografie unite ad una sua peculiare forza espressiva si possono ritrovare anche nelle sue opere di pittura, caratterizzate da una visione fantastica e da molteplici variazioni di carattere formale e tematico. Anche nel campo della scultura D'Orsi mostra una forte attitudine verso la sperimentazione di tecniche e materiali. Particolarmente interessanti a questo proposito sono le opere in bronzo realizzate in questi ultimi anni. La sua prolifica attività artistica è culminata in molteplici mostre personali e collettive in Italia e all'estero di cui vanno ricordate quelle tenute presso la Galleria Bersani, Capri; Galleria Miniaci Positano; Galleria Arpi, Foggia; Festival dei due Mondi, Spoleto; Centro Culturale Botticelli, Caserta; Galleria Susan Alexander, Los Angeles; Galleria Il Campidoglio, Bari; Galleria Ghelci, Verona; Palazzo della Penna, Perugia; Galleria D'Amico, Roma.

„Alba”, brąz, 85 x 35 cm., 2008

“Alba”, bronz, 85 x 35 cm., 2008

„Obraz-rzeźba – beużyteczne maszyny”, akryl na drewnie, 205x38x20 cm., 2008

“Pittosculptura-macchine inutili”, acrilico su legno, 205 x 38 x 20 cm., 2008

„Nicobecna”, brąz, 56 x 34 cm., 2008

“Assente”, bronzo, 56 x 34 cm., 2008

„Nicobecna”, brąz, 56 x 34 cm., 2008

“Assente”, bronz, 56 x 34 cm., 2008

„Przyjaciółki”, brąz, 90 x 32 cm., 2008

“Le amiche”, bronzo, 90 x 32 cm., 2008

Luigi Frappi

Urodzony w Foligno (PG) w 1938 r. Syn znakomitego malarza, Carlo (1912-1946). Uzyskuje dyplom w Istituto d'Arte Bernardino di Betto w Perugii, gdzie następnie prowadzi zajęcia z dziedziny dekoracji malarskiej i mozaiki. Dojrzewa i wzbogaca się artystycznie po latach siedemdziesiątych, pozostając zawsze wiernym sztuce figuratywnej i prezentując fragmenty codziennej rzeczywistości, która nie zatrzymuje się na ilustratywności, lecz zostaje odczytana według jego osobistej koncepcji życia i świata (Periferia, 1982; Interno, 1984; Facciata, 1984). Począwszy od roku 1983 dokonuje krytycznej rewizji własnej koncepcji estetycznej, zbliża się do hipermanieryzmu i do Nowej Maniery, wnosząc wkład własnej, bardzo osobistej cyfry stylistycznej. Kolejny zwrot następuje w ostatnich czterech-pięciu latach i jest on związany z ponownym "odkryciem" tematu klasycznego martwej natury, cechującego się wizjonerskim charakterem, który jest podejmowany w obu gatunkach z tą samą intensywnością. W 1994 r. maluje kurtynę małego Teatro Comunale w Bevagna, poświęconą postaci Francesco Torti. Artysta prowadzi intensywną działalność wystawienniczą i artystyczną, tak we Włoszech jak i poza granicami swego kraju, zdobywając nagrody i wyróżnienia. W 1983 r. wystawia w rzymskiej Galleria Russo; w 1984 r. - w Palazzo dei Priori w Perugii; w 1986 r. bierze udział w Quadriennale di Roma. Spośród ostatnich wystaw indywidualnych należy wymienić wystawę w Teatro Argentina w Rzymie (1994), w Centro di Lingua Italiana (Centrum Języka Włoskiego) w Paryżu (1997), w Pinacoteca Comunale w Terni (1997), w S. Maria Infraportas w Foligno (Luce e Mistero), z roku 2000, w La Limonaia w Villa Fidelia, Spello (2001) oraz wystawę w kościele-muzeum św. Francesco w Montefalco z roku 2006.

Najważniejsza bibliografia: Luigi Frappi. Rimembranze di paesaggi, katalog wystawy, Rzym, 1989; Luigi Frappi, katalog wystawy w Cisterna Latina, w oprac. I. Tomassoni, 1989; Luigi Frappi. Vedute, katalog wystawy w Nocera Umbra, 1992; Luigi Frappi. Pittura mia, katalog wystawy w Spello (La Limonaia) i w mieście Perugia (Spazioarte), Città di Castello, Edimond, Provincia di Perugia, 2001; F. Boco, Luigi Frappi, in Terra di Maestri. Artisti umbri del Novecento V. 1968-1980, katalog wystawy w Spello w opracowaniu A. C. Ponti, G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon. Perugia, wyd. EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, str. 314-315; Luigi Frappi, katalog wystawy w Montefalco, Chiesa-Museo di San Francesco (kościół-muzeum Św. Franciszka), teksty V. Sgarbi, C. Strinati, A. D'Atanasio, Perugia, Quattroemme, 2006.

Nasce a Foligno nel 1938. Figlio dell'ottimo pittore Carlo (1912-1946), si diploma all'Istituto d'Arte Bernardino di Betto di Perugia, dove poi insegnerà Decorazione Pittorica e Mosaico. Egli matura e arricchisce le proprie qualità artistiche dopo gli anni Settanta restando sempre fedele alla figurazione e presentando brani di una realtà quotidiana che non si ferma all'illustrativismo, ma viene riletta secondo la sua personale concezione della vita e del mondo (Periferia, 1982; Interno, 1984; Facciata, 1984). A partire dal 1983 rielabora criticamente la propria concezione estetica, si avvicina all'Ipermanierismo e alla Nuova Maniera, apportandovi il contributo di una personalissima cifra stilistica. Un'altra piccola svolta si registra negli ultimi quattro-cinque anni, ed è legata alla riscoperta del tema classico della natura morta con quel carattere "visionario" che si trova trattato nei due generi con la stessa intensità. Nel 1994 dipinge il sipario del piccolo Teatro Comunale di Bevagna intitolato a Francesco Torti. L'artista svolge un'intensa attività espositiva e artistica, sia in Italia sia all'estero, ricevendo premi e riconoscimenti. Nel 1983 espone alla Galleria Russo di Roma; nel 1984 al Palazzo dei Priori di Perugia; nel 1986 partecipa alla Quadriennale di Roma. Tra le ultime personali vanno ricordate quelle al Teatro Argentina di Roma (1994), quella al Centro di Lingua Italiana a Parigi (1997), quella alla Pinacoteca Comunale di Terni (1997), quella del 2000 di S. Maria Infraportas a Foligno (Luce e Mistero), quella del 2001 alla Limonaia di Villa Fidelia a Spello e quella presso la chiesa Museo di San Francesco a Montefalco (2006). Bibliografia essenziale: Luigi Frappi. Rimembranze di paesaggi, catalogo della mostra, Roma, 1989; Luigi Frappi, catalogo della mostra di Cisterna Latina a cura di I. Tomassoni, 1989; Luigi Frappi. Vedute, catalogo della mostra di Nocera Umbra, 1992; Luigi Frappi. Pittura mia, catalogo della mostra di Spello (La Limonaia) e Perugia (Spazioarte), Città di Castello, Edimond, Provincia di Perugia, 2001; F. Boco, Luigi Frappi, in Terra di Maestri. Artisti umbri del Novecento V. 1968-1980, catalogo della mostra di Spello a cura di A. C. Ponti, G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon, Perugia, EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, pp. 314-315; Luigi Frappi, catalogo della mostra di Montefalco, Chiesa Museo di San Francesco, interventi di V. Sgarbi, C. Strinati, A. D'Atanasio, Perugia, Quattroemme, 2006.

„Wielka skała podwodna”, olej na płótnie, 140 x 190 cm., 1999

“Grande scoglio”, olio su tela, 140 x 190 cm., 1999

„Odbicia”, olej na płótnie, 120 x 300 cm., 2000

“Riflessi”, olio su tela, 120 x 300 cm., 2000

„Widok o świcie”, olej na płótnie, 100 x 200 cm., 2001

“Veduta all'alba”, olio su tela, 100 x 200 cm., 2001

„Willa”, akryl na płótnie, 200 x 200 cm., 1999

“La villa”, acrilico su tela, 200 x 200 cm., 1999

„Szum wody w dnie doliny”, olej na płótnie, 100 x 200 cm., 2003

“Rumore dell’acqua in fondo alla valle”, olio su tela, 100 x 200 cm., 2003

Paolo Grimaldi

Urodził się w Trieście w roku 1959. Ojciec jego, wydawca książek o sztuce i cennych monografii, zabiera go ze sobą w podróże zagraniczne, na wizyty w pracowniach artystów, w muzeach, wyrabiając w ten sposób wrażliwość syna na sztukę. Paolo odwiedza też różne drukarnie sztuki, w których fascynują go techniki druku. W roku 1978, ukończywszy szkołę o kierunku matematyczno-fizycznym, decyduje poświęcić się całkowicie malarstwu. W r. 1984, po licznych podróżach po Europie, osiada w Umbrii, w Foligno. Debiutuje w r. 1985 wystawą w Palazzo delle Esposizioni w Nicei. Wkrótce potem, bierze udział w Arte Expo w Nowojorskim Coliseum. W 1986 wystawia na międzynarodowych targach sztuki Fiera Internazionale d'Arte, w Bari, na targach International Art Fair w Nowym Yorku i w ARCO w Madrycie. W tym samym roku wykonuje plakat dla corocznych uroczystych zawodów odbywających się w Foligno, zwanych Quintana.

Po odbyciu podróży śladami wielkich włoskich mistrzów sztuki, wypracowuje kompozycje architektoniczne, w których pamięć i marzenie współistnieją z rzeczywistością i z tym, co jawi się w swej powierzchowności. Od tego momentu maluje wyłącznie monumenty i budynki oniryczne, zdefiniowane jako Borghi Onirici (miasteczka snów). Wystawiał swe prace w licznych galeriach sztuki Włoch i za granicą kraju; dzieła jego znajdują się w kolekcjach prywatnych i publicznych we Włoszech, w Stanach Zjednoczonych, w Ameryce Południowej, Australii, Kanadzie i Japonii. Wielokrotnie wystawia na Targach Sztuki Współczesnej w Bolonii, Montechiari, Strasburgu, Barcelonie, Carrara, Padwie, Forlì i Vicenza. W 1988 jest obecny na Jacob Yavits w Nowym Jorku i w ArtExpo Cal w Los Angeles. W 1991 otrzymuje zamówienie na namalowanie – wspólnie z Ugo Nespolo – zawodów „Il Palio della Quintana” w Foligno (corocznie odtwarzających historyczne wyścigi, które odbywały się w tym mieście. /Przyp. tłum./). Ostatnio prezentował swe prace w: Galleria d'Arte Moderna w Piombino (Włochy); City Museum w Shibukawa (Japonia); Galleria Rettori Tribbio2 w Trieście (Włochy); Galleria d'Arte Valeno w Lucernie (Szwajcaria); Museu da Agua i all'Arquè Galleria w Lisbonie; Galleria Ideart w Potenza (Włochy), Galleria Pettinato w Rzymie; Ambasada Włoch w Bukareszcie.

Najważniejsza bibliografia:

Paolo Grimaldi. "Ascesi", w oprac. F. De Santi, Grottammare, Media Print, 2000.

Nasce a Trieste nel 1959. Il padre, editore di libri d'arte e di preziose monografie, lo porta con sé nei suoi viaggi all'estero, negli studi degli artisti e nei musei, educando la sua sensibilità all'arte. Frequenta anche alcune stamperie d'arte dove rimane affascinato dalle tecniche di stampa. Nel 1978, terminati gli studi scientifici, decide di dedicarsi completamente alla pittura. Nel 1984, dopo vari viaggi in Europa, si stabilisce in Umbria, a Foligno. Il suo esordio avviene nel 1985 con una mostra al Palazzo delle Esposizioni di Nizza. Poco dopo partecipa all'Arte Expo al Coliseum di New York. Nel 1986 espone alla Fiera Internazionale d'Arte di Bari, all'International Art Fair di New York e all'ARCO di Madrid. Nello stesso anno esegue il manifesto della Quintana di Foligno. Dopo un viaggio nei luoghi dei grandi maestri dell'arte italiana elabora alcune composizioni architettoniche dove memoria e sogno convivono con la realtà e l'apparenza. Da questo momento in poi dipinge esclusivamente monumenti e edifici dell'onirico, definiti Borghi Onirici. Ha esposto in numerose gallerie d'arte italiane ed estere; sue opere si trovano in collezioni private e pubbliche in Italia, Stati Uniti, Sud America, Australia, Canada e Giappone. Espone più volte alle Fiere di Arte Contemporanea di Bologna, Montechiari, Strasburgo, Barcellona, Carrara, Padova, Forlì e Vicenza. Nel 1988 è presente allo Jacob Yavits di New York e all'ArtExpo Cal di Los Angeles. Nel 1991 riceve l'incarico di dipingere, insieme a Ugo Nespolo, il Palio della Quintana di Foligno. Recentemente ha esposto: alla Galleria d'Arte Moderna di Piombino; al City Museum di Shibukawa (Giappone); alla Galleria Rettori Tribbio2 di Trieste; alla Galleria d'Arte Valeno di Lucera; al Museu da Agua e all'Arquè Galeria di Lisbona; alla Galleria Ideart di Potenza; alla Galleria Pettinato di Roma; all'Ambasciata Italiana di Bucarest.

Bibliografia essenziale: Paolo Grimaldi. Ascesi, a cura di F. De Santi, Grottammare, Media Print, 2000.

„Mistyczne małżeństwo”, tempera tłusta na desce, 100 x 80 cm., 2001

“Matrimonio mistico”, tempera grassa su tavola, 100 x 80 cm., 2001

„Arka”, tempera tłusta i złoto na desce, 120 x 300 cm., 2007

“Arca”, tempera grassa e oro su tavola 120 x 300 cm., 2007

„Samotny poeta”, tempera tłusta i złoto na desce, diam. 150 cm., 2006

“Il poeta solitario”, tempera grassa e oro su tavola, diam. 150 cm., 2006

„Objawienie”, tempera tusta na desce, 150 x 120 cm., 2001

“Rivelazione”, tempera grassa su tavola, 150 x 120 cm., 2001

„Terra”, tempera twarda i złoto na desce, 86 x 120 cm., 2006

“Terra”, tempera gruba i złoto na desce, 86 x 120 cm., 2006

Francesca Manfredi

Ur. w Rzymie w 1965 r. W 1989 roku uzyskuje dyplom na Wydziale Malarskim w Accademia di Belle Arti w Perugii. Ma na swym koncie następujące wystawy indywidualne: *Le Sole Isole* w Galleria Studio Arte 87 w Spoleto (1990) i *Mondo personale*, staraniem związku Associazione Iride, w pomieszczeniach Spazio espositivo Aletheia, w Perugii (2003). Oprócz tego bierze udział w następujących wystawach zbiorowych: *22 Affinità Centrifughe*, zorganizowanej przez ośrodek Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, pałac Penna, Perugia; *La Stratosfera del Sensibile* – wystawa fotograficzna, Palazzo Penna, Perugia; *Animaterica*, staraniem Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Sala Cannoniera w Rocca Paolina, Perugia (1990); *Luce Disponibile e Soluzioni Chimiche*, wystawa fotograficzna w Palazzo Penna, Perugia (1991); *Italian Paper Work*, Evergreen Gallery, Olympia, Wa. USA; *Fuoriverde*, Palazzo Racani Arroni, Spoleto; *Breminal*, Kunstler Hays, Brema; *Artisti in Umbria*. Promemoria na Quadriennale, Corciano, Perugia; *Carte Umbre*, Palazzo Racani Arroni, Spoleto; *Italian Paper Work*, CERP - Centro Espositivo Rocca Paolina, Perugia (1992); *Femminileplurale*, Palazzo Comunale, Spello, Włochy; *Dialogo d'Arte*, staraniem Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Rose Pfister, Chiara Bertola, Giorgio Bonomi, Rocca Paolina, Perugia (1994); *Kunst im Dialog*, staraniem Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Rose Pfister, Staedtiche Galerie im Buntentor w Bremie; *Omaggio a Pablo Neruda* (W hołdzie dla Pabla Nerudy), Torre Colombera w Varese, Włochy i Sala delle Volte w Asyżu (1996); *Vocimiecontemporanee*, Sala 1, Rzym (1997); *Alten Brennerei Klosterhof Ebesberg Kunstverein*, Ebesberg, München; *Donne Guerra e Rivoluzione*, Centro per l'Arte Contemporanea Rocca di Umbertide, Perugia; *Viaggiatori sulla Flaminia*, strade principali e strade secondarie, Loggia del Mercato Coperto, Bevagna oraz Fonti del Clitunno, Spoleto (1998); *Quartopiano*, Italienische Kulturinstitut (Instytut Kultury Włoskiej w Berlinie), Berlin (2000); *Numero Zero*, Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Perugia (2001); *“1656”*, Società Dante Alighieri, Galerie Kunstmagazin Margarete Hell, Brück an der Mür, Graz, Austria (2002); *VerSantiSibillini alla ricerca del sacro*, Cascia, Włochy (2003), Museo civico S. Antonio, Cascia, Włochy (2003); *Appetizers*, w pomieszczeniach Spazio Espositivo Contemporaneo, Deruta, Perugia; *Spazi tra materia e mente*, Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Perugia (2006).

Nasce a Roma nel 1965, si diploma in Pittura nel 1989 presso l'Accademia di Belle Arti di Perugia. Tiene le seguenti mostre personali *Le Sole Isole* presso la Galleria Studio Arte 87 di Spoleto (1990) e *Mondo personale* a cura dell'associazione Iride spazio espositivo Aletheia, Perugia (2003). Partecipa inoltre alle seguenti collettive: *22 Affinità Centrifughe* a cura del Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Palazzo Penna Perugia. *La Stratosfera del Sensibile* mostra di fotografia, Palazzo Penna Perugia. *Animaterica* a cura del Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Sala Cannoniera Rocca Paolina, Perugia (1990); *Luce Disponibile e Soluzioni Chimiche* mostra di fotografia Palazzo Penna Perugia (1991); *Italian Paper Work*, Evergreen Gallery Olympia, Wa. Usa; *Fuoriverde* Palazzo Racani Arroni, Spoleto; *Breminal*, Kunstler Hays, Bremen; *Artisti in Umbria*. Promemoria per la Quadriennale, Corciano Perugia; *Carte Umbre*, Palazzo Racani Arroni Spoleto; *Italian Paper Work*, CERP Centro Espositivo Rocca Paolina, Perugia (1992); *Femminileplurale*, Palazzo Comunale, Spello; *Dialogo d'Arte*, a cura del Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Rose Pfister, Chiara Bertola, Giorgio Bonomi, Rocca Paolina Perugia (1994); *Kunst im Dialog* a cura del Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Rose Pfister, Städtiche Galerie im Buntentor, Bremen; *Omaggio a Pablo Neruda*, Torre Colombera Varese e Sala delle Volte Assisi (1996); *Vocimiecontemporanee*, Sala1 Roma (1997); *Alten Brennerei Klosterhof Ebesberg Kunstverein*, Ebesberg München; *Donne Guerra e Rivoluzione*, Centro per L'Arte Contemporanea Rocca di Umbertide, Perugia; *Viaggiatori sulla Flaminia*, strade principali e strade secondarie, Loggia del Mercato Coperto Bevagna e Fonti del Clitunno, Spoleto (1998); *Quartopiano*, Italenische Kulturinstitut, Berlin (2000); *Numero Zero*, Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda, Perugia (2001); *1656*, Società Dante Alighieri, Galerie Kunstmagazin Margarete Hell, Brück an der Mür, Graz (2002); *VerSantiSibillini alla ricerca del sacro*, Cascia (2003); Museo civico S. Antonio, Cascia (2003); *Appetizers*, spazio espositivo Contemporaneo, Deruta Perugia; *Spazi tra materia e mente*, Centro per l'Arte Contemporanea Trebisonda Perugia (2006).

„Rysunek”, rzeźba w żelazie i czarnym pigmentcie, składająca się z dwóch części: 1) wym. 200 x 55 x 15 cm., 2) wym. 200 x 55 x 25 cm., 2008

“Disegno”, scultura in ferro e pigmento nero composta da due pezzi rispettivamente: 1) 200 x 55 x 15 cm., 2) 200 x 55 x 25 cm., 2008

„Czerń I”, czarny pigment na papierze, 200 x 147 cm., 2008

“Nero I”, pigmento nero su carta, 200 x 147 cm., 2008

„Czerń IV”, czarny pigment na papierze, 200 x 147 cm., 2008

“Nero IV”, pigmento nero su carta, 200 x 147 cm., 2008

„Czerń II”, czarny pigment na papierze, 200 x 147 cm., 2008

“Nero II”, pigmento nero su carta, 200 x 147 cm., 2008

„Czerń III”, czarny pigment na papierze, 147 x 200 cm., 2008

“Nero III”, pigmento nero su carta, 147 x 200 cm., 2008

Romano Mazzini

Ur. w Imola w roku 1939. Uczęszcza do państwowej szkoły sztuki ceramicznej Istituto Statale d'Arte della Ceramica w Faenza pod kierunkiem Angelo Biancini. Ten mistrz, jak również Pietro Melandri, pozostaną stałym punktem odniesienia w kulturze artysty. Bardzo wczesnie przenosi się do Deruty (koło miasta Perugia), gdzie, w roku 1962, zostaje zatrudniony jako nauczyciel modelarstwa plastycznego w miejscowej szkole państwowej Istituto Statale d'Arte della Ceramica. Następnie jest również docentem na Akademii Sztuk Pięknych - Accademia di Belle Arti - w Perugii. W latach 1959 - 1968 produkuje serię prac abstrakcyjnych - Sculture Astratte i Studio di Macchina - utworzonych poprzez osadzenie jednych płaszczyzn w drugich, charakteryzujących się dwuwymiarowością. Od 1961 r. poświęca się rzeźbie, używając przeważnie terakotę, cement i brąz. Temat, którym artysta zajmuje się szeroko, to lot ptaków, rozwinięty w latach 1958 - 1964. W okresie 1968 - 1975 poświęca się brykietowi, natomiast od 1976 do 1979 pracuje nad dużymi zleceniami na wykonanie paneli ceramicznych. Romano Mazzini był zawsze zafascynowany tematyką sakralną, która pojawia się wielokrotnie w jego pracach, może o tym świadczyć "Ukrzyżowanie" (Crocifissione) wykonane w cemencie dla kościoła Santa Maria delle Corti w miejscowości Lisciano Niccone (Umbria). W latach Osiemdziesiątych artysta poświęca się jeszcze bardziej intensywnie uwypukleniu aspektu rzeźbiarskiego prac w ceramice. Z początkiem lat dziewięćdziesiątych rodzą się dwie serie: "Sfera" - zrealizowana w malowanym materiale żaroodpornym - oraz "Underground" w kolorowym materiale żaroodpornym. Obie one zbiegają się w wielkim wspólnym temacie Idealnego Miasta. Uczestniczy w licznych międzynarodowych przeglądach i konkursach (m. in.: Faenza, Castelli, Deruta, Gubbio, Gualdo Tadino). W 1995 r. uzyskuje nagrodę specjalną jury na prestiżowym konkursie międzynarodowym International Ceramics Competition w Mino (Japonia). W 2007 bierze udział w wystawie zbiorowej Antichi Palazzi 2007, w Acquasparta, zorganizowanej przez galerię Camaver Kunsthaus International. Mazzini żyje i pracuje w Derucie. Prace jego znajdują się w muzeach włoskich i zagranicznych.

Najważniejsza bibliografia: C. Marinelli, Romano Mazzini, w "Terra di Maestri. Artisti umbri del Novecento 1969-1980", katalog wystawy w Spello, opracow. A. C. Ponti, G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon - Perugia, wyd. EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, str. 323.

Nasce ad Imola nel 1939. Compie la sua formazione all'Istituto Statale d'Arte della Ceramica di Faenza sotto il magistero di Angelo Biancini. Tale maestro, insieme con Piero Melandri, rimarrà un riferimento preciso nella cultura del Mazzini. Si trasferisce giovanissimo a Deruta dove viene chiamato, nel 1962, a insegnare modellazione plastica nel locale Istituto Statale d'Arte della Ceramica. Successivamente è docente anche all'Accademia di Belle Arti di Perugia. Tra il 1959 e il 1968 produce una serie di opere astratte - Sculture Astratte e Studio di Macchina - formate da un incastro di piani caratterizzati dalla bidimensionalità. Dal 1961 si dedica alla scultura, usando prevalentemente terracotta, cemento e bronzo. Tema ampiamente trattato dall'artista è quello del volo di uccelli, sviluppato tra il 1958 e il 1964. Fra il 1968 ed il 1975 si dedica alle formelle, mentre dal 1976 e fino al 1979 è impegnato in alcune importanti commissioni di pannelli in ceramica. Mazzini è sempre stato affascinato dal tema sacro che ha realizzato in più occasioni, come può ben dimostrare un'opera come la Crocifissione in cemento della chiesa di Santa Maria delle Corti a Lisciano Niccone. Negli anni Ottanta l'artista s'impegna a caratterizzare sempre più, in quanto scultura, la pratica della ceramica. Con l'inizio degli anni Novanta prendono avvio le due serie della Sfera, realizzata in refrattario dipinto, e degli Underground, in refrattario colorato. Entrambe convergono sul grande tema della Città ideale. Partecipa a numerose rassegne e Concorsi Internazionali, da Faenza a Castelli, da Deruta a Gubbio e Gualdo Tadino. Nel 1995 riceve un premio speciale dalla giuria al prestigioso concorso International Ceramics Competition di Mino, in Giappone. Nel 2007 prende parte alla collettiva Antichi palazzi 2007, ad Acquasparta, organizzata dalla galleria Camaver Kunsthaus International. Mazzini vive e lavora a Deruta. Le sue opere sono presenti in musei nazionali e stranieri.

Bibliografia essenziale: C. Marinelli, Romano Mazzini, in Terra di Maestri. Artisti umbri del Novecento 1969-1980, catalogo della mostra di Spello a cura di A.C. Ponti, G. Bonomi, M. Terzetti, F. Boco, P. Nardon, Perugia, EFFE Fabrizio Fabbri Editore, 2006, p. 323.

„Kościół z ziemi”, kolorowa glina ogniotrwała, 85 x 80 cm., 1997

“Chiesa di terra”, refrattario colorato, 85 x 80 cm., 1997

„Matka”, kolorowa glina ogniotrwała, 95 x 70 x 51 cm., 1993

“La madre”, refrattario colorato, 95 x 70 x 51 cm., 1993

„Kula - Idealne Miasto”, kolorowa glina ogniotrwała z częścią centralną, diam. 65 cm., 1992

“Sfera-Città ideale”, refrattario colorato con nucleo centrale a lustri metallici, diam. 65 cm., 1992

„Obok matki”, gips, diam. 77 cm., 1996

“Accanto alla madre”, gesso, diam. 77 cm., 1996

„Przyszła katedra”, gips, 100 x 50 cm., 1997

“Cattedrale futura”, gesso, 100 x 50 cm., 1997

Druk ukończono w sierpniu 2008 r. w Agraf Litografia, Perugia, Włochy.

Finito di stampare nel mese di agosto 2008 dalla AGRAF Litografia - Perugia, Italia

Każdy z zaproszonych na obecną wystawę artystów proponuje nam własną, specyficzną interpretację wizualną i plastyczną ziemi umbryjskiej. Poprzez ich dzieła uczymy się poznawania lub rozpoznawania magicznej mocy miejsc tej ziemi. Obserwując wystawione prace możemy uchwycić powolny, ale nieustający proces nakładania się warstw percepcji, warstw, które ukazują, jak misterny znak wodny na papierze, kwintesencję historii i kultury, łączącej wszystkich mieszkańców Umbrii.

W terakocie, w marmurze i kamieniu, w drewnie lub na płótnie; w kolorach i w formach, utrwalone jest coś z tej niezgłębionej mocy naszej ziemi, na której harmonijnie współistnieją przeszłość z terażniejszością, nawet w obecnej epoce wielkich przemian.

(Paolo Nardon)

Ognuno degli artisti invitati a questa mostra ci propone la sua particolare traduzione visuale e plastica della terra umbra. Attraverso le loro opere impariamo a conoscere o a riconoscere la magia che aleggia sui luoghi. Cogliamo in quelle opere il lento inesausto stratificarsi di percezioni che mostrano quasi in filigrana la quintessenza di una storia e di una cultura che ci accomuna. Nelle terrecotte, nel marmo e nella pietra, nel legno o sulla tela; nei colori e nelle forme si fissa qualcosa della potenza indecifrabile della nostra terra, in cui il passato e il presente riescono a convivere armoniosamente, anche in quest'epoca di grandi mutamenti.

(Paolo Nardon)